

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5C/170/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813224660
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3813224660.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou v právnej veci navrhovateľa: UniCredit Leasing Slovakia, a.s., so sídlom v Bratislave, Plynárenská 7/A, IČO: 35 730 978, zastúpeného Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prievozská 4/B, IČO: 47 239 921, proti odporcovi: F. I. H., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom J., U. XXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníčkou N. K., zamestnankyňou Okresného súdu v K., o zaplatenie 2.188,38 eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.191,96 eur s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 14.8.2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom podaným proti odporcovi domáhal zaplatenia sumy 2.188,38 eur s prísl. ako neuhradeného finančného vysporiadania po predčasnom ukončení lízingovej zmluvy, ktorú s odporcom uzavrel dňa 8.4.2008. V návrhu uviedol, že predmetom lízingu zmluvy bolo motorové vozidlo Renault Thalia, VIN: I.. Odporca sa zaviazal po dobu 60 mesiacov platiť mu lízingové splátky po 170,28 eur mesačne vždy do 5. dňa v mesiaci počnúc dňom 5.5.2008. Odporca nedodrжал platobnú disciplínu a v dôsledku toho navrhovateľ predčasne ukončil lízingovú zmluvu. Následne dňa 30.6.2012 boli odporcovi vyúčtované nároky navrhovateľa formou protokolu o finančnom vysporiadaní lízingovej zmluvy. Odporca dlžnú sumu neuhradil.

Súčasný pobyt odporcu sa súdu v konaní zistiť nepodarilo, preto mu bol uznesením zo dňa 2.2.2015 č.k. 5C/170/2014-67 v konaní ustanovený opatrovník. Opatrovníčka odporca sa k návrhu nevyjadrila, na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavila.

Súd konal v neprítomnosti opatrovníčky odporcu podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa, oboznámením obsahu kúpnej/ lízingovej zmluvy zo 8.4.2008, Obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný lízing motorových vozidiel („Obchodné podmienky“) a dodatku č. 1 k Obchodným podmienkam, dodatku č. 1 ku kúpnej a lízingovej zmluve č. XXXXXXXX, oznámenia navrhovateľa o začiatku splátkového obdobia, splátkového kalendára, preberacieho protokolu z 1.12.2011, výzvy navrhovateľa na úhradu nedoplatkov po finančnom vysporiadaní zo dňa 1.8.2012, protokolu o finančnom vysporiadaní lízingovej zmluvy z

30.6.2012, vyúčtovania zmluvných pokút, faktúry č. 117027/2011, vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 30.12.2014 ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

Účastníci uzavreli dňa 8.4.2008 kúpnu/ lízingovú zmluvu, predmetom ktorej bolo osobné motorové vozidlo zn. Renault Thalia, rok výroby 2008. Predbežná kúpna cena vozidla bola 243.800,- Sk. Odporca sa zaviazal po dobu 60 mesiacov hradiť navrhovateľovi leasingové splátky vo výške 5.130,- Sk, t.j. 170,28 eur mesačne. Súčasťou splátky bol okrem istiny aj úrok a DPH 19%, čo vyplýva z priloženého splátkového kalendára. Po skončení doby finančného prenájmu vozidla (za podmienky splnenia podmienok dohodnutých v zmluve a všeobecných podmienkach) odporcovi vznikol nárok na odkúpenie vozidla za kúpnu cenu 1.000,- Sk. Podľa dohodnutého splátkového kalendára splátky boli splatné k 5. dňu v mesiaci počnúc 5.5.2008. V zmluve si účastníci dohodli zvýšenú splátku vopred bez DPH z kúpnej ceny bez DPH 10%, RPMN bola dohodnutá vo výške 16,47%, ročná úroková sadzba vo výške 14,882%. Odporca uhradil navrhovateľovi 35 splátok, 36. splátka bola zaplatená len čiastočne vo výške 91,52 eur. Ďalšie splátky už odporca neuhradil. Vzhľadom k tomu, že sa odporca dostal do omeškania so splátkami splatnými dňa 5.5.2011 a nasledujúcimi, zo strany navrhovateľa došlo dňa 1.12.2011 k odobratiu predmetu lízingu prostredníctvom spoločnosti Evol, s.r.o.. V zmysle čl. 6 písm. b) obchodných podmienok ak lízingový nájomca neuhradí v lehote 14 dní od dátumu odobratia predmetu lízingu dlžné lízingové splátky a lízingový prenajímateľ v tejto lehote od lízingovej zmluvy neodstúpi a nebude dosiahnutá žiadna iná písomná dohoda medzi lízingovým nájomcom a lízingovým prenajímateľom, považuje sa deň odobratia predmetu lízingu za deň odstúpenia od lízingovej zmluvy zo strany lízingového prenajímateľa. Z výpovede právneho zástupcu navrhovateľa v konaní bolo zistené, že žiadna písomná dohoda medzi účastníkmi po odobratí predmetu lízingu uzavretá nebola, t.j. došlo k odstúpeniu od zmluvy zo strany navrhovateľa. Za odobratie vozidla si spoločnosť Evol s.r.o. vyúčtovala voči navrhovateľovi sumu 522,01 eur. Listom zo dňa 30.6.2012 navrhovateľ zaslal odporcovi protokol o finančnom vysporiadaní lízingovej zmluvy, na základe ktorého vyzval odporcu k úhrade nedoplatku vo výške 2.188,38 eur v lehote 5 dní od doručenia uvedeného protokolu. Podľa vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 30.12.2014 dlžná suma pozostáva z nedoplatku na splátkach, ktorých splatnosť nastala pred predčasným ukončením lízingovej zmluvy vo výške 1.441,- eur (splátky č. 37 až 44 po 170,28 eur a neuhradená časť splátky č. 36 v sume 78,76 eur), neuhradených penalizačných faktúr vo výške 40,16 eur, ktoré boli odporcovi vystavené podľa čl. 6 písm. b) Obchodných podmienok (zmluvná pokuta 0,1% denne z dlžnej sumy v prípade omeškania odporcu s úhradou lízingových splátok), zo sumy 522,01 eur, ktorá predstavuje náklady navrhovateľa spojené s odobratím vozidla odporcovi (vyúčtované podľa čl. 11 písm. dc) Obchodných podmienok), z nesplatených istiny vo výške 2.116,62 eur (rozdiel medzi obstarávacou cenou predmetu lízingu bez DPH a sumami splátok istiny zahrnutými v splátkach predpísaných do predčasného ukončenia leasingovej zmluvy a 1. zvýšenej splátky vopred) a zo zmluvnej pokuty vo výške 68,59 eur v zmysle čl. 2 dodatku č. 1 ku kúpnej a lízingovej zmluve. Od súčtu uvedených súm navrhovateľ odporcovi odpočítal sumu 2.000,- eur, ktorú získal v dôsledku predaja motorového vozidla po jeho odobratí odporcovi.

Podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 5 zákona č. 258/2001 Z.z. ak bol spotrebiteľský úver poskytnutý na zakúpenie tovaru alebo poskytnutie služby, veriteľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť, ak je spotrebiteľ v omeškaní jednej splátky za časové obdobie dlhšie ako tri mesiace alebo dvoch splátok.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (platného ku dňu uzavretia zmluvy) zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný len sčasti. Účastníci dňa 8.4.2008 uzavreli kúpnu a lízingovú zmluvu, teda inominátnu zmluvu v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Súčasťou tejto zmluvy sú všeobecné podmienky, v ktorých si v čl. 12 písm. j) dohodli, že ich vzťahy neupravené zmluvou a obchodnými podmienkami sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, čím došlo k uzavretiu dohody o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 Obchodného zákonníka. Na uvedenú zmluvu sa však zároveň vzťahuje aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože nespadá pod zmluvy, na ktoré sa tento zákon v zmysle § 1 ods. 2 písm. b) citovaného zákona nevzťahuje a predstavuje inú formu spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z.. Normy obchodného práva sú v tomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Súd teda právny vzťah medzi účastníkmi konania založený Kúpnu/lízingovou zmluvou zo dňa 8.4.2008 považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že navrhovateľ bol v čase uzavretia zmluvy veriteľom a odporca bol v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy s odporcom, a to postupom podľa čl. 6 písm. b) Obchodných podmienok, t.j. odobratím predmetu lízingu odporcovi dňa 1.12.2011. Ak navrhovateľ odstúpil od predmetnej zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci tejto zmluvy sú si povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. V zmysle §§ 39, 54 ods. 1, 48 a 457 Občianskeho zákonníka je nutné konštatovať, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku ex tunc (§ 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade vzniká právo navrhovateľa domáhať sa od odporcu vydania bezodôvodného obohatenia, ktoré mu vzniklo v dôsledku užívania vozidla až do jeho odobratia, a to vo výške mesačnej lízingovej splátky. Navrhovateľovi však nevznikol nárok na iné plnenia podľa kúpnej/lízingovej zmluvy. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa o vrátenie

plnenia napriek zrušeniu zmluvy popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje, inými slovami povedané, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy Občianskeho zákonníku. Nemožno tiež prehliadnúť, že je to navrhovateľ ako dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Ustanovenie Zmluvy, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre odporcu nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je v súlade s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľa aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica rady 93/13/PHS. Súdom prináleží súdna kontrola zmluvných podmienok a dokonca aj abstraktná kontrola zmlúv (§ 153 ods. 3, 4 OSP) s cieľom vylúčiť zo života bežných ľudí nepríjemné podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života. Vzhľadom na uvedené majú v prejednávanej veci prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka.

Zmluvná podmienka o odstúpení od zmluvy dohodnutá v čl. 11 písm. d) Obchodných podmienok nie je vyvážená a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech lízingového nájomcu. Objektívne zhoršuje jeho postavenie, keď jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže text zmluvy vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia od zmluvy naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva. Klausula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa, vrátane zmluvných pokút a poplatkov. Spotrebiteľ pritom nemá zachované žiadne svoje práva. Vzniká mu však povinnosť jednorazového plnenia. Ide preto o neprijateľnú podmienku (tento právny názor vyplýva napr. z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín č. 17Co 50/2012, Krajského súdu Prešov č. 6Co 2/2013). Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie), účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Na strane odporcu došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor navrhovateľa v súvislosti s tým, že až do odobratia (1.12.2011) mal k dispozícii premet lízingu, t.j. motorové vozidlo, ktoré užíval. Bezdôvodné obohatenie vzniklo vo výške mesačného nájomného, t.j. v tomto prípade dojednaných lízingových splátok v období, keď odporca uvedené splátky neplatil. V konaní bolo preukázané, že odporca nezaplatil navrhovateľovi časť splátky č. 36 vo výške 78,76 eur a splátky č. 37 a nasledujúce. Do okamihu odobratia vozidla (1.12.2011) boli splatné splátky č. 37 až 43 v sume po 170,28 eur. Súd preto považoval nárok navrhovateľa za dôvodný vo výške, ktorá predstavuje sumu neuhradených splátok nájomného splatných ku dňu odobratia vozidla, t.j. vo výške 1.270,72 eur (7 x 170,28 eur + 78,76 eur). V prevyšujúcej časti týkajúcej sa ostatných uplatnených nárokov vyplývajúcich zo zmluvy, súd považoval nárok navrhovateľa za nedôvodný.

V dôsledku odstúpenia od zmluvy vznikla odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu bezdôvodného obohatenia. Navrhovateľ ho na zaplatenie vyzval listom zo dňa 30.6.2012, výzva mu bola doručená dňa 6.8.2012 (tretí deň od uloženia zásielky na pošte - bod 12 písm. c) Obchodných podmienok). Lehota na plnenie odporcovi uplynula dňa 13.8.2012 a od 14.8.2012 sa dostal s plnením do omeškania. Navrhovateľovi teda vznikol nárok aj na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.

Súd preto rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť sumu 1.270,72 eur spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 14.8.2012 až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti, z dôvodov uvedených vyššie, súd návrh ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 občianskeho súdneho poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, pretože každý z účastníkov mal v konaní úspech len čiastočný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne prostredníctvom tunajšieho súdu v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie účastníkov konania, voči ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, v čom odvolateľ vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu, čoho sa odvolaním domáha, musí byť podpísané a datované. Odvolanie možno zdôvodniť len skutočnosťami uvedenými v § 205 ods. 2 O.s.p..

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie, podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia /§ 251 O.s.p./.